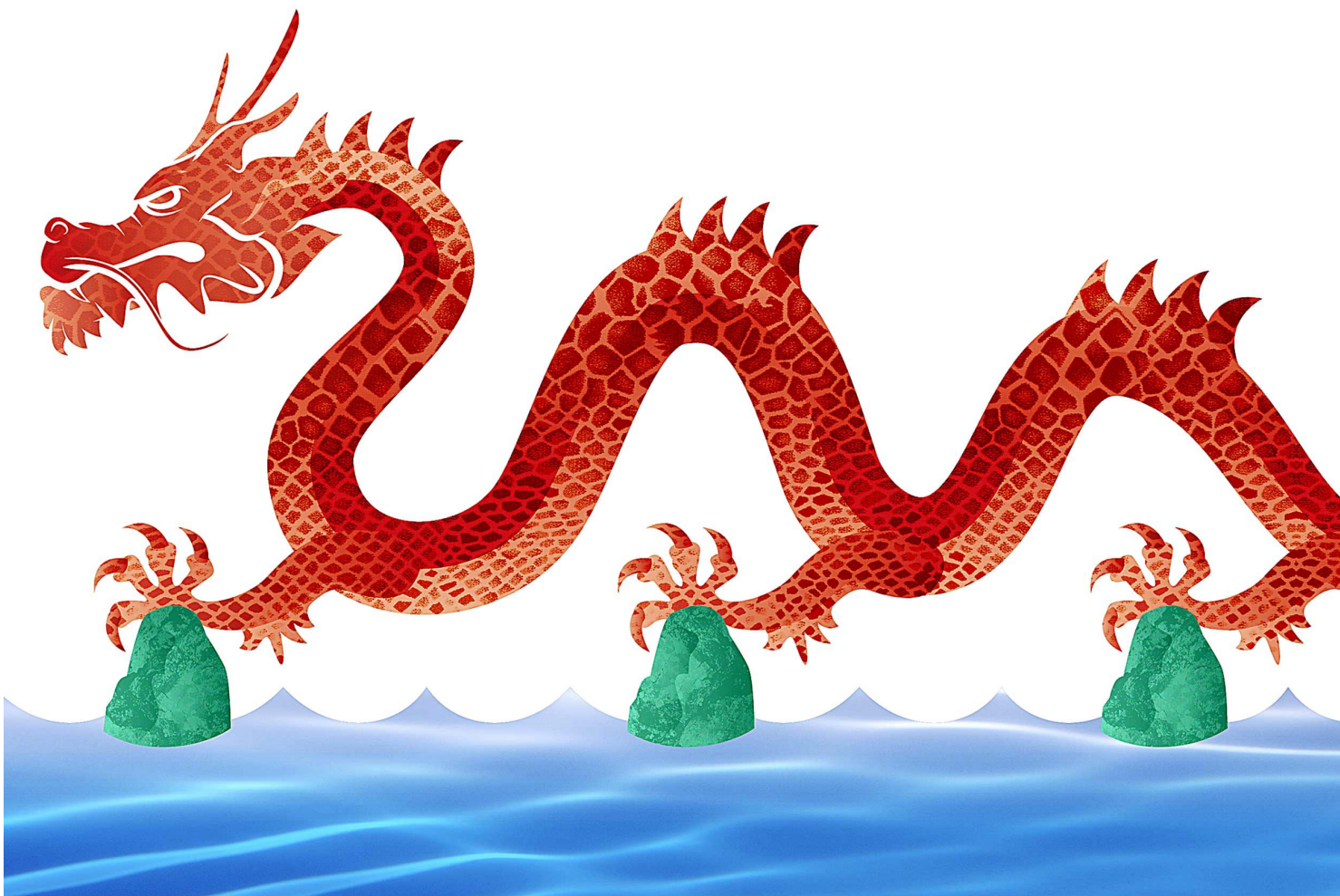

Việc kiểm soát Biển Đông có nghĩa là Trung Quốc có khả năng bác bỏ hệ thống luật lệ quốc tế dựa trên các quy tắc, tự do tuân thủ các chuân mực, k vng, và UNCLOS; đây ngời báo v tr t t th gi i (M) khi Tây Thái Bình Dng, làm suy yếu hoặc phá hủy các đng minh ở Tây Thái Bình Dng, khi uy tín của M bị nghi ngờ ở phạm vi khu vực cũng như quốc tế và phá hủy cơ sở hạ tầng an ninh ở Đông Nam Á.

Tác động của các chính sách của Trung Quốc trên Biển Đông

Một số người tiếp tục cho rằng hành vi của Trung Quốc là đang ‘tìm kiếm an ninh’ cũng như các quốc gia khác nhằm để thiêu hóa tension khi gây hấn. [1] Việc kiểm soát trên Biển Đông có thể cho phép Bắc Kinh bảo vệ tốt hơn khả năng tiếp cận của mình đối với nguồn năng lượng (cả về mặt vận tải và về dầu khí), để có một số tiếp cận lớn hơn đến nguồn cá, để làm cho bất cứ sự phong tỏa nào của Mỹ trở nên khó khăn hơn, để cung cấp chi tiêu sâu chi tiêu logistic và để cung cấp một pháo đài bảo vệ cho tàu ngầm hạt nhân tấn công (SSBN) của mình. Tuy nhiên, ngay cả khi tìm kiếm an ninh, các hành vi của Bắc Kinh cũng không tuân theo các quy tắc của trật tự thế giới tự do. Trong việc tìm kiếm an ninh theo khía cạnh này, Trung Quốc đang phá vỡ an ninh của các nước khác. Tuy nhiên, hành vi của Trung Quốc phá vỡ sự tiếp cận của các nước yêu sách trên Biển Đông, sự tiếp cận được duy trì bởi các quy tắc (tự do hàng hải) và quy định của luật biển (UNCLOS). Hành vi của Trung Quốc tạo ra sự do dự đối với các nước láng giềng của mình và càng gây lo ngại về logistic duy trì ổn định chính của khu vực hiện nay chính là Mỹ. Nếu thành công, tiếp theo Trung Quốc có thể sẽ có khả năng phát huy sức mạnh ra đến Thái Bình Dương và thách thức các nhà vận hành quốc gia Mỹ. Rất khó để coi hành vi này như một số nỗ lực tìm kiếm an ninh. Và, ngay cả nếu coi là như vậy, tác động của hành vi này vẫn là thay đổi nguyên trạng (anti status quo).

Liệu Trung Quốc có ý định ủng hộ trật tự thế giới tự do hay không, tác động của việc đẩy Mỹ ra khỏi khu vực Tây Thái Bình Dương có thể sẽ làm ảnh hưởng đến tension của trật tự đó bằng việc xóa bỏ bá quyền đã mang lại an ninh quốc tế cũng như thiêu hóa 70 năm qua và để lại cái giá không tưởng xứng. Nếu không có Mỹ cũng như hệ thống này một cách đáng tin cậy, nếu không có Mỹ trở lại giá trị, các nước khác sẽ có thể lâm vào các cuộc chọi đua võ trang, các tình thế tiến thoái lưỡng nan về mặt an ninh và các chính sách kinh tế biến cùng hóa người láng giềng (beggar thy neighbor) được trình bày cho quan hệ quốc tế trước Chiến tranh Thế giới thứ hai. Tác động của hành vi của Bắc Kinh có thể làm suy yếu trật tự thế giới tự do, dù cho ý đồ của Trung Quốc là gì đi nữa.

Trung Quốc luôn khao khát trở thành “số một”. Vấn đề lớn về trí số 1 ám chỉ ảnh hưởng bá quyền của Trung Quốc. Một hệ thống quốc tế mới sẽ lãnh đạo của Trung Quốc gần như chắc chắn lo ngại về các yếu tố từ do của trật tự thế giới hiện tại do Mỹ đứng đầu. Trung Quốc ngày càng trở nên ngang bằng với một kinh tế vĩ mô và cho thấy sự sẵn sàng sẽ đóng thế mạnh kinh tế để cùng cạnh tranh toàn cầu, vượt qua các biện pháp trừng phạt tích cực hoặc tiêu cực. Trung Quốc đang xây dựng kho nòng quân sẽ đóng góp chính tiếp cận của Mỹ với Tây Thái Bình Dương. Mục tiêu của các kho nòng này và yếu tố then chốt trong chiến lược của Trung Quốc không phải là Đài Loan. Đài Loan sẽ đứng hàng sớm hay muộn. Hơn thế, việc Trung Quốc có ý định kiểm soát toàn bộ Biển Đông là bước quyết định để với sự thống trị khu vực. Việc Trung Quốc kiểm soát trên Biển Đông và chuỗi đảo thế nhất để do trật tự thế giới. Số bá quyền của Mỹ đưa vào trật tự thế giới từ do. Nếu không còn ở vị trí trung tâm và ngừng phát ngôn của trật tự thế giới từ do, Mỹ có thể không còn phóng chiếu sức mạnh đến châu Á nữa. Số bá quyền của Mỹ sẽ không còn trên phạm vi toàn cầu và Trung Quốc sẽ từ do thiết lập số bá quyền khu vực đầu tiên và cuối cùng là một đồng khác của bá quyền toàn cầu. Việc kiểm soát Biển Đông là bước quyết định để với sự thống trị khu vực, một thách thức để với trật tự thế giới từ do và vì thế nhất thiết là một sự thách thức mang tính bá quyền. Hành vi của Trung Quốc là xét lại và chứng lại trật tự hiện tại. Kết quả của cuộc cạnh tranh trên Biển Đông sẽ rất khác biệt để với việc tạo đồng một trật tự thế giới trong thế kỷ 21.

Các lý giải khác: Tại sao hành vi trên Biển Đông của Trung Quốc lại không đáng sợ?

Việc thua nhận rằng có nhiều lợi ích khác nhau cho hành vi của Trung Quốc là rất quan trọng và như đã nhận mạnh lúc đầu, sẽ luôn rất nguy hiểm để xây dựng chính sách dựa trên những suy đoán các ý đồ. Tuy nhiên, những ý đồ khó tin có thể khác biệt với những ý đồ có khả năng hơn, như đã được chứng minh bởi những lần và hành động. Lập luận chính cho những ai tuyên bố Trung Quốc sẽ không hành xử một cách hung hăng trên Biển Đông hoặc những nơi khác là Trung Quốc muốn có một mối quan hệ tốt đẹp với Mỹ để nước này có thể tiếp tục phát triển kinh tế. [2]

Nếu đây chính là vấn đề, có một giá trị trong việc Mỹ làm rõ ràng “các làn ranh đỏ” (red lines). Trung Quốc có thể và nên được báo rằng sẽ gây hấn trên Biển Đông sẽ không được chấp nhận. Một sự thừa nhận mang tính những báo cáo phải được thừa nhận, như sự phi nhân hóa của khu vực, sẽ phát triển chung hay một điều tương tự. Một sự né tránh về môi trường có thể là lợi thoát thế giới và thế hiện một cam kết với việc giải quyết những mối đe dọa toàn cầu.

Một l p lu n th hai đó là M là c ong qu c quân s th ng tr c a th gi i và không vi c gì phi lo l ng v Trung Qu c c. [3] ây chính là v n đ khi xét trên ba c p đ. Th nh t, các c ong qu c th ng tr th nh tho ng tr thành các c ong qu c t m n- mà các c ong qu c t m n thì th ng thua các cu c chi n. Th hai, th ng tr th gi i không nh t thi t ngh a là th ng tr th gi i sau này. Trên th c t, Biện Đông là m t đ a bàn đ c Trung Qu c l a ch n đ thách th c M. Nó t i đa hóa các chi phí v chính tr và quân s c a M. Biện Đông khi n M dàn tr i m t cách h p lý. Nó t i đa hóa các th m nh c a Trung Qu c nh kh n ng ch ng can thi p. ây c ng là n i thu n l i nh t đ thách th c M ở Thái Bình D ng. Th ba, ch v M th ng tr toàn c u ngày hôm nay không có ngh a ngày mai v n s nh v y. i u này đ ng nh là gi đ nh mong manh đ ho ch đ nh chính sách.

[4]

L p lu n th ba chính là hi n nay Trung Qu c không s n sàng đ thách th c M. [5]

1

i u này th m chí còn r c r i h n l p lu n th hai. Nh n m nh r ng Trung Qu c ch a s n sàng b y gi ng ý r ng Trung Qu c s s n sàng vào m t th i đi m nào đó. Qiang Xin nh n m nh đ n kho ng cách v kh n ng h i quân “không th b v t qua ch trong m t s m m t chi u.”

[6]

M t l n n a, l i u đi u này có ngh a r ng nh ng h ng ng n cách v kh n ng này s đ c kh c ph c vào m t th i đi m nào đó mà ở th i đi m đó B c Kinh s thách th c M? Khao khát tr thành s m t đ th hi n thách th c đó.

Một l p lu n th t r ng Trung Qu c đ i m t v i quá nhi u nh ng thách th c trong n c nên s không hành x m t cách hung h ng trên toàn c u. Nh ng m i quan h t t đ p v i bên ngoài là r t c n thi t đ Trung Qu c gi i quy t nh ng thách th c n i t i. úng là Trung Qu c đang đ i m t v i nh ng thách th c n i t i, tuy nhiên các n c th nh tho ng t n công ra bên ngoài đ chuy n h ng s chú ý kh i các v n đ trong n c. H n th n a, các cu c thanh tr ng c a T p C n Bình và vi c đ t đ c quy n l c đ c tôn vào tháng 2 n m 2018 đã lo i b các nh n t c nh tranh ra kh i ph m vi quy n l c c a ông ta.

Một l p lu n th n m chính là trong th k 21, chúng ta đang chuy n đ n m t giá tr toàn c u chung đ c ch p nh n và h p tác ngày càng tr n quan tr ng h n. [

7]

Có s nghi ng i nh trong s h p tác c n thi t trong vi c gi i quy t các thách th c c a th k 21 nh các y u t tiêu c c bên ngoài nh toàn c u hóa, bi n đ i khí h u, di c theo s đ ng, ch ngh a c c đoan, h t nhân hóa và nhi u v n đ khác n a. Tuy nhiên, Trung Qu c không nh n Tây Thái Bình D ng nh m t ph n c a

những giá trị chung. Trung Quốc nhìn nhận khu vực này như một phần lãnh thổ của Trung Quốc bởi chiếm bởi các bên yếu sách khác. Vì vậy, ngay cả nếu Trung Quốc chấp nhận ý tưởng về giá trị chung, những giá trị chung đó không tồn tại trên Biển Đông. Hơn thế nữa việc thừa nhận tầm quan trọng của việc hợp tác không phải là một sự đồng bộ rõ ràng các nước khác trên thế giới sự hợp tác, đặc biệt là một nước thế giới hiện hành vi xét lại.

Kết luận

Hành vi trên Biển Đông của Trung Quốc dấy lên nhiều câu hỏi. Các câu hỏi đều rất quan trọng đối với các nước bao quanh Biển Đông, đối với Mỹ và đối với các nước đưa vào trật tự thế giới tự do. Bài báo này nghiên cứu các mục tiêu chính sách của Trung Quốc. Những mục tiêu này không đơn giản với Trung Quốc, bởi cả công quốc nào mới mới công sự có thể có những mục tiêu tương tự. Tuy nhiên, những mục tiêu công có khả năng gây bất ổn có tính hệ thống. Có rất nhiều câu hỏi để tin rằng Trung Quốc tìm kiếm bá quyền khu vực, tiếp theo là bá quyền toàn cầu (trở thành sự mất nhai giới định của Lý Quang Diêu). Hành vi của Trung Quốc có thể được xem như một loạt các bước, hệ thống này đơn giản khác, cuối cùng làm đảo lộn trật tự toàn cầu của Mỹ. Các yếu sách hàng hải của Trung Quốc trên Biển Đông được cho là yếu tố quan trọng nhất để đạt được quyền bá chủ ở Đông Nam Á. Ngay cả khi Trung Quốc không tìm kiếm quyền bá chủ toàn cầu, kết quả của việc kiểm soát thành công ở trên Biển Đông sẽ làm suy yếu trật tự hiện tại. Việc kiểm soát Biển Đông có nghĩa là Trung Quốc có khả năng bác bỏ hệ thống trật tự thế giới dựa trên các quy tắc, thể chế tuân thủ các chuẩn mực, kỷ luật, và UNCLOS; đây ngược lại bởi vì trật tự thế giới (Mỹ) khi Tây Thái Bình Dương, làm suy yếu hoặc phá hủy các định mệnh ở Tây Thái Bình Dương, khiến uy tín của Mỹ bị nghi ngờ ở phạm vi khu vực công quốc tự và phá hủy cả sự hệ thống an ninh ở Đông Nam Á.

Ở đây, tác động quan trọng hơn là ý đồ. Các nhà hoạch định của Trung Quốc hoàn toàn có khả năng không nghĩ rằng ít nhất là các phần của trật tự thế giới tự do (ví dụ như nền kinh tế mở cửa). Tuy nhiên, tác động của việc thể chế các quy tắc dựa trên những luật lệ và đe dọa đơn vị trí lãnh đạo của Mỹ sẽ làm xói mòn rồi vô hiệu hóa và cuối cùng là phá hủy hệ thống thế giới tự do. Một hệ thống thế giới mới bình đẳng không thể tồn tại cùng sự phụ thuộc trật tự dựa trên các quy tắc. Sau tất cả, một hệ thống kinh tế quốc tế mở là không tương thích với sự bác bỏ đối với hệ thống dựa trên luật lệ.

Hành vi trên Biển Đông của Trung Quốc hướng tới việc kiểm soát khu vực. Trung

Quốc đã chiếm đoạt các thực thể địa lý quan trọng và xây dựng hoặc mở rộng các đảo quá nhỏ để củng cố lâu dài hay làm cấn cấn. Trung Quốc đã cô lập các quốc gia khác. Trung Quốc cũng đã sử dụng các lĩnh vực phát tích cấn và tiêu cấn để làm suy yếu sự phân đôi và đẩy Mỹ cũng như các cấn quốc khác ra khỏi khu vực. Trung Quốc đang nỗ lực để kiểm soát hoặc tạo ra các thể chế đa phương mà sự hỗ trợ cho các yêu sách toàn cầu phi thể do của mình. Trung Quốc đang nỗ lực tạo ra các hệ chuẩn mực mới không tương thích với trật thể thế giới thể do được tạo ra bởi Mỹ. Trung Quốc lập luận rằng nước này có quyền pháp lý đối với Biển Đông và đã thay đổi thể thể trên Biển Đông để cũng cấn thêm cho yêu sách của mình. Nếu Trung Quốc thành công trong việc khẳng định sự thống trị trên Biển Đông, Mỹ sẽ thể bỏ các đảm bảo về an ninh cũng như hỗ trợ lâu dài của mình dành cho thể do trên biển. Thêm nữa, điều này cũng sẽ làm suy yếu uy tín của Mỹ trên thế giới, đe dọa đến hệ thống quốc thể thể do và cuối cùng dẫn đến một thách thể bá quyền trực tiếp./.

File bản dịch PDF hoàn chỉnh [tôi đây](#) .

Phần 1: [Nhìn diện mặt đích của Trung Quốc ở Biển Đông](#) .

Phần 2: [Nhìn diện chi tiết lịch của Trung Quốc ở Biển Đông](#) .

Michael Tkacik, Khoa Khoa học Chính trị, Đại học Stephan F. Austin State, Nacogdoches, TX, Mỹ. Bài viết được đăng trên [Defense and Security Analysis](#) , Taylor & Francis (Routledge).

Dịch giả: Nguyễn Phương Hoài, Trưởng lý Nghiên cứu, Viện Biển Đông

Hiệu đính: Ông Thanh Hải

[1] See for example, Adam P. Liff and G. John Ikenberry, 'Racing Toward Tragedy? China's Rise, Military Competition in the Asia Pacific, and the Security Dilemma', *International Security* 39, no. 2 (Fall 2014): 52–91.

[2] G. John Ikenberry, 'The Future of the Liberal World Order: Internationalism after America', *Foreign Affairs* 90, no. 3 (May/June, 2011): 56–68. See also, G. John Ikenberry, 'The Rise of China and the Future of the West', *Foreign Affairs* 87, no. 1 (January/February, 2008): 23–37.

[3] Xin, 'Cooperation or Opportunity', 608.

[4] US military strength has been undermined by the strategic mistake of focusing on terrorism,

by the inability of Congress to pass a budget, and especially by the "sequester."

[5] Xin, 'Cooperation or Opportunity'.

[6] *Ibid.*, 608.

[7] *Ibid.*, 613.